

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

SOCIALISTIČNA IZOBRAZBA.

Z naraščanjem socializma postaja vprašanje socialistične izobrazbe organiziranega delavstva od dne do dne bolj pereče. Komurkoli je na bodočnosti izobrazbe in delavskega gibanja sploh kaj ležeče, mora priznati, da brez temeljitega socialističnega znanja ne dobimo podlage, na kateri bi bil mogoč trajen razvoj. Tako enostaven socializem vendar ni, da bi ga mogel delavec dovolj temeljito spoznati in razumeti brez nauka. Saj objema socialno vprašanje vse panoge življenja in to polje je tako obsežno, da ga ne more nihče objeti s samim čutom. Nihče ne more biti prepričan socialist, če ne pozna socializma. In da nam zelo manjka takih prepričanih socialistov, da vsled tega tudi vsi naši uspehi niso taki, kakršni bi lahko bili in kakršni bi morali biti, je pač tako gotovo, da ni treba posebnih dokazov za to.

Delavec, ki res pozna in razume socializem, bo vedel, da za njegov razred ni rešitve brez socialnega preobrata. Njemu bo jasno, da je razredni boj neizogiben, da se morajo za ta boj zbrati vse delavske moči. Jasno mu bo, da mora delavstvo zmagovati le, če more dograditi svojo organizacijo na političnem strokovnem in gospodarskem polju. In če bo imel to spoznanje, ga ne bo nič na svetu moglo odvrniti od edine prave poti.

Nasprotno pa bo delavec brez dobrega socialističnega znanja vedno nezanesljiv. Vsaka demagogija mu lahko postane nevarna. Če mu more nasprotnik postreči z lepšimi frazami kakor socialist — in to res ni težko — ga bo lahko odvedel v drug tabor, tako razdejal

delavsko enoto, uničil delavsko bojno moč in tako z delavsko pomočjo osleparil delavstvo.

Lahko se pravi, da socialistov brez znanja sploh ni. Kdorkoli si domišlja, da je socialist, pa ne pozna socializma, se moti sam o sebi. Lahko je član strokovne ali gospodarske organizacije, lahko je prijatelj ali pristaš stranke, toda socialist še ni. Stranka še ne more vedeti, kateri veter ga odpihne.

Kakor demagogija nasprotnikov, tako tudi osebne simpatije ali antipatije ne bodo mogle premotiti resničnega socialista. Kajti vedel bo, da so načela nekaj drugega kakor osebe. V organizaciji ne bo, ker so mu oči ali brk tega ali onega sodruga všeč, pa tudi ne bo uhajal iz organizacije, če mu obleka ali manire enega ali drugega sodruga ne ugajajo. Njegova disciplina bo utemeljena v spoznanju, ki ga bo varovalo vsake zmote temperamenta.

A še le kadar bomo imeli dovolj takih sodrugov, bomo lahko napredovali. Kako naj jih pridobimo?

To je vprašanje, kateremu se ne smemo na noben način več izogibati. Kajti čim več imamo pristašev, tem važnejše in aktualnejše je to vprašanje.

Težave so res velikanske. Zlo ni samo med delavstvom, ampak ima globoke korenine v slovenskem narodu sploh. Med buržuazijo ni nič boljše. Le da nas to ne sme tolažiti. Delavstvo mora skrbeti zase, ker ne bo nihče drug skrbel zanj. In posebno socialistične izobrazbe mu ne bodo podajali ne liberalci, ne klerikalci, ne le zato, ker je sami nimajo,

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V aprilu 1922 računamo pk po 4 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

ampak tudi zato, ker niso tako na glavo padli, da bi sami vzgajali nasprotnike. Kakor se mora delavstvo osamosvojiti na vsakem polju, tako tudi v izobrazbi.

Edino sredstvo delavske izobrazbe, o katerem smo že nešteto krat govorili, je časopisje. Temu je pri nas trdo postlano in sicer največ zaradi tega, ker izpolnjuje svojo pravo nalogo in ker je med našim ljudstvom premalo socializma. Odtod tiste večne tožbe, da so socialistični časopisi pretežki. Bila bi pa vendar največja nesreča, če bi se socialistični list hotel ravnati po teh tožbah, kajti tedaj bi ne smel biti več socialističen. Za vsakovrstne marnje in čenče bi bila škoda vseh velikih žrtv, ki jih zahteva izdajanje socialističnega časopisja. To je itak že preobilno preskrbljeno v drugih časopisih. Socialističen list pa mora vzgajati socialiste. To je njegova naloga.

Od tod pa sledi, da morajo delavci podpirati svoj list. Med slovenskimi delavci vrši to nalogo »Naprej«. Kdor je za socialistično izobrazbo, ga veže dolžnost podpirati list ne samo s svojo naročnino, ampak gledati, da se naroče nanj tudi drugi.

GOSPODARSKI NERED.

Na konferenci za oboroževanje so bili sprejeti sklepi, da se zniža oboroževanje na morju. Posledica teh sklepov je bila, da je bilo v raznih državah odpuščenih več tisoč delavcev, ki so delali v mornariških arzenalih. Odpuščene delavce pa čaka trpljenje, ker se v sedanjem gospodarskem redu nihče ne briga, da dobe zopet delo. Delavci so na cesti, kakšna je njih usoda, ali kaj bodo počeli, ko pojdejo

FR. ŠIMANOVSKY:

Brezbožne misli.

Osel.

Ne vem, zakaj sem vedno zavidal mrtvece na našem pokopališču. Tako sladko tam spijo! Sredi gozda na nizkem gričku, obdanem od hrastov, brez in borovic, v tej gozdni tišini so našli svojo poslednjo posteljo. Od spomladi do jeseni pa jim pojejo slavčki, kosi in drugi ptički svoje pesmi. Samo takrat, kadar se priseli zopet nov najemnik, razlegajo se barbarske pesmi in glasno žalovanje živih...

Drugače vlada tam vedno tajinstven mir. Poleti, ko je solnce neusmiljeno prikalo, sem po cele ure posedaval pod brezami blizu pokopališča. In nekoč sem bil neprosto voljna priča posebnega dogodka.

Pri pokopališkem plotu se je ustavil osel in trgal in grizel zadovoljno cvetoče grmičevje. Nedaleč od tam pa sta se pogovarjali dve žabi. Stara žaba je poučevala mlado: »Vidiš, kako je tu vse

krasno! Bog nebeški je ustvaril vse to, kar tu krog in krog vidiš — drevesa, ptiče, travo, rože; to lužo, muhe in komarje pa je ustvaril za nas, da bi mi imele vedno zadosti hrane in zabave. Moramo torej biti Bogu hvaležni in za to ga tudi z našim petjem vsako noč hvalimo. Njega, Stvarnika vsega dobrega, ki nam radodarno daje vsega, česar mi potrebujemo.«

»Ampak, mama« — se je oglasila mlada žabka — samo tistih štorkelj in kač bi ne smel Bog ustvariti! To je grozno! Še včeraj sem na lastne oči videla, kako je gad požiral mojo sestrico — kako je revica jokala!«

»Draga moja« — je rekla stara žaba — »vse na svetu gre po božji volji, proti kateri nihče ne sme godrnjati, kajti, kar Bog stori, dobro stori. Tvoja sestrica se je gotovo nekaj pregrešila, da jo je zadela taka kazen! Ne smeš pozabiti, da smrt ni še konec vsega. Na sodni dan zopet vstanemo k novemu življenju, v katerem bodo pravični uživali večno blaženost. Zpomni si, da je naša duša nesmrtna.«

»O, ti klepetulja, ti nesramna« — se je vmes oglasil osel — »ti da imaš nesmrtno dušo? Kar tiho bodi in izgubi se, da ti ne stopim na glavo, tako, da ti tista tvoja nesmrtna duša odleti. Navsezadnje imajo po tvojem tudi muhe, katere požiraš, nesmrtno dušo? Zpomni si, čenča ti neumna: Nesmrtno dušo imajo samo dovršenejša in inteligentnejša bitja, kakor sem jaz, konj, slon in najbrže tudi človek. Ali so taki nestvori, kakor ste ve žabe. vredni, da jim Gospod Bog vdihne nesmrtno dušo? Sodruga zabita.«

»Ali mi ne greš domov!« je zavpil hlapec in udaril z bičem po oslovem hrbtu.

Zal mi je bilo, da je bil zanimivi pogovor na tak način pretrgan, kajti poslušal sem z živim zanimanjem. In mrtvi so spali mirno dalje, ne da bi se zanimali za razgovor osla in žabe, ker oslov so v svojem življenju med ljudmi dosti slišali.

Čudež.

O skoro neverjetnem čudežu mi je pripovedoval gozdni čuvaj Hulava. In res bi v to storijo ne verjel, če bi mi te-

njih zadnji prihranki, za to se nihče ne briga.

Kadar bodo delavci in kmetje zmagali in upostavili drugačno gospodarstvo — socializem, se bo tudi zgodilo, da bo več tisoč delavcev premeščenih iz ene v drugo industrijo. Takrat pa ne bo treba premeščenim delavcem stradati z družinami vred, tudi skrbeti jim ne bo treba, kje dobe denar, da plačajo stanarino.

Danes vlada v gospodarstvu nered, ker ne proizvajamo zaradi ljudskih potreb. Podjetniki proizvajajo dokler jim proizvodnja nosi dobiček. V socialistični družbi pa ne bodo proizvajali zaradi dobička, temveč zaradi ljudskih potreb. In tako bo bodoča družba skrbela tudi za tiste delavce, ki bodo premeščeni iz ene v drugo industrijo. Kajti naloga socialistične družbe bo, da skrbi za vse svoje člane.

**V PROSLAVO PRVEGA MAJA
SE VPRIZORI V NEDELJO, NA PRED-
VEČER PRVEGA MAJA, DNE 30. APRIL-
A OB POL 8. URI ZVEČER V DRAM-
SKEM GLEDALIŠČU**

**»POHUŠANJE V DOLINI ŠENTFLOR-
JANSKI«.**

PRED IGRO PROLOG.

**VSTOPNICE PO ZNIŽANI CENI SE
DOBE V CENTRALNEM TAJNIŠTVU
»SVOBODE« V LJUBLJANI, ŽIDOV-
SKA ULICA 1, I. NADSTROPJE.**

S. D. J. Z. »SVOBODA«.

Politične vesti.

+ **Razdelitev v upravne oblasti.** Vladin ukaz o teritorialni razdelitvi kraljevine v smislu ustave določa sledeče upravne oblasti: 1. Bačka s sedežem v Novem Sadu. 2. Belgrajska v Belgradu. 3. Bitoljska v Bitolju. 4. Braničevska v Požarevacu. 5. Vrbaska v Banjaluci. 6. Dubrovačka v Dubrovniku. 7. Zagrebška v Zagrebu (z Varaždinom, Medjimurjem, delom zagrebške županije in delom belovarske županije). 8. Zetska na Cetinju. 9. Kosovska v Prištini. 10. Krajiška na Snaškju odnosno v Karlovcu. 11. Ljubljanska v Ljubljani. 12. Mariborska v Mariboru. 13. Mostarska v Mostaru. 14. Niška v Nišu. 15. Osiječka v Osijeku (z županijo virovitiško in požeško ter ostankom belovarske). 16. Podrinska v Šapcu. 17.

Potiska v Bečkereku. 18. Pčinska v Kumanovem. 19. Raška v Novem pazaru. 20. Sarajevska v Sarajevu. 21. Splitska v Splitu. 22. Skopska v Skoplju. 23. Sremska v Vukovaru. 24. Tuzlanska v Tuzli. 25. Šumadijska v Kragujevcu. 26. mesto Belgrad.

+ **Izvolitev preiskovalne komisije za Zečevičeve grehe.** Narodna skupščina je po dolgem obotavljanju izvolila komisijo za preiskavo znane afere generala Zečeviča. Čeprav je bil podan jasen dokaz, da je zakrivilo vojno ministrstvo, ki ga je vodil omenjeni general, smrt 300 vojakov-rekrutov in obolenje 6000 rekrutov, ga ni pustila vlada takoj izročiti sodišču, temveč je poverila zadevo preiskovalni komisiji. V to preiskovalno komisijo so dobili radikalci tri člane, demokrati tri, zemljoradniki enega, klerikalci enega, socialisti in republikanci tudi enega. V komisijo so izvoljeni od radikalov Matić, S. Janković in Ivković, od demokratov Magovčić, Stevčić in Stevančić, od zemljoradnikov Jeremić, od klerikalcev Šimrak in od socialistov Etbin Kristan. Volitev so izvedli z uporabo d' Hontovega sistema. Glasovalo je 187 poslancev s šestimi listami.

+ **Na bližnji razpust genovske konference so že pripravili časniki.** Preteklo nedeljo, 23. t. m. so priredili laški časniki v vili Basti banket na čast časnikiarjem vseh držav na svetu. Pozdravil jih je laški minister Schanzer, ki je povdarjal, da se še nikdar ni zbralo skupaj toliko časnikiarjev kakor ravno v Genovi. Časnikiarji so sotrudniki politike in ravnotako njeni sodniki, zato pa so tudi polni odgovornosti. Časnikiarji in politiki so si tovariši in igralci igre, ki spreminja svet. Schanzer je zaključil svoj govor s pozivom, naj stvarno poročajo o poteku genovske konference, posebno pa sedaj, ko preti konferenci razpust v najkrajšem času. Govoril je med drugim govorniki tudi predsednik konference de Facta, ki je pozdravil predstavnike svetovnega tiska in naglasil veliko pripravljenost Italije sodelovati pri gospodarski obnovi Evrope. Banket je imel poslovljni značaj.

+ **Brezglava politika imperialistične Francije.** Takoj po seji podkomisije, ki je obravnavala položaj, ki je nastal zaradi rusko-nemške pogodbe, je poslal francoski delegat Barthou predsedniku konfe-

rence Facti spomenico, v kateri izjavlja, da odgovor ruske kakor tudi nemške delegacije ne zadovoljava francoske delegacije. Francoski delegati so se prepričali, da je rusko-nemški dogovor uničil medsebojno zaupanje prizadetih držav in pozivalo zaradi tega predsednika konference, naj pozove šefe delegacij, ki so podpisali spomenico z dne 18. t. m. na posvetovanje o nastalem položaju. Takoj po prejemu tega pisma, je sklical de Facta sejo delegatov velike in male antante v »Palazzu Reale«. Poročevalec je bil francoski delegat Barthou, ki je izjavil, da ne more sprejeti Francija predvsem nemške tri točke, in sicer sledeče: 1. Nemška delegacija je izjavila, da je člane zavezniških delegacij večkrat obvestila v rusko-nemških pogajanjih. O teh pogajanjih pa ni bilo Franciji ničesar znanega do objave rusko-nemške pogodbe. 2. Nemška delegacija trdi, da so sklepali zavezniški ves čas genovske konference kako bi oškodovali nemške koristi. Vse to je nesramna laž, ki jo morajo Nemci preklicati. 3. Nemška delegacija je izjavila, da se ne bo udeleževala posvetovanj o ruskem vprašanju v kolikor ga je že rešila v pogodbi s sovjetsko Rusijo. Tako tolmačenje je pregrešno in mora konferenca doseči, da bo postala nemška delegacija drugega naziranja. Po Barthoujevem izvajanju je govoril angleški delegat Lloyd George, ki je povdaril, da njena nemški odgovor vseh teh ostri v sebi in da so Francozi vsekakor preveč občutljivi. Njemu se je pridružil še de Facta, ker pa je Barthou le vztrajal pri svojih trditvah in zahteval, da nemško delegacijo sploh izključijo od posvetovanj o ruskem vprašanju, so se zavezniški delegati slednjič udali, da bodo sestavili tozadevno spomenico. To spomenico so predvčerajšnjem sestavili s pomočjo Lloyd Georgea, ki je izjavil, da je Anglija sicer velika prijateljica zveze med veliko in malo antanto, da pa vbodoče ne bo šla s tistimi, ki ogrožajo genovsko konferenco. Ta izjava je važna, ker dokazuje, da ne obstojajo nič več tesni prijateljski stiki Anglije s Francijo. Nastali položaj skušajo rešiti tudi še ministrski predsedniki male antante, katerim se polagoma odpirajo oči.

+ **Intrige proti francoski delegaciji.** Pariški časopisi poročajo, da je prejel Barthou od ministrskega predsednika na-

ga ne povedal človek, o katerega verodostojnosti sem popolnoma prepričan — siv starček je že. Kakor sem kupil, tako prodam.

»Ali ste bili že v gozdu, tam, kjer stoji sv. Janez Nepomuk?« — me je nekoč vprašal Hulava. »Je tam mreža, ki se lahko odpre. Pobožni kristjani mečejo noter denar; tudi steklenice z oljem puščajjo tam. Ne vem, kdo vedno to olje naliva, ker luč nikdar ne ugasne. Nekoč — bilo je zelo vroče — sem bil žejen in v žepu niti ficka. Da pa naš gostilničar ne da rad na kredo, itak veste. No, pa sem šel prosit sv. Janeza — imel je precejšnjo množino krajcarjev. Ti, sv. Janez, ti si imel vedno za reveže odprte roke, vedno si bil radodaren. Ali bi mi dal za steklenico piva? Strašno sem žejen — sem prosil svetnika. — In olja, da bi čevlje namazal, bi tudi potreboval.

»No, no, le vzemi« — je dobrohotno rekel sv. Janez — »saj jaz tega denarja ne potrebujem. Stanovanje ne plačujem, ne jem pa tudi nič — in s tem oljem mi itak vedno smradijo pod nos...«

»Od tega časa sem blagajnik sv. Janeza«, je dodal Hulava.

$3 \times 1 = 1.$

To, kar vam sedaj povem, se je zgodilo pred nekako tisoč leti na Arabskem. (Arabci so bili takrat imenitni matematiki. Saj imajo naše arabske številke po njih svoje ime.)

Torej — neki učeni Arabec je naenkrat začel javno dokazovati, da je trikrat ena ena.

Proti temu se je dvignil seveda takoj ves učeni svet, in kako bi ne bil, saj se je temu — naravno — ljudski razum upiral! Disputacije in učeni spori so končali s tem, da so nesrečnega učenjaka sežgali.

Nedolgo nato so prišli na Arabsko krščanski misionarji, odposlanci nekih pobožnih oblastnikov, z jezuiti. Le-ti so začeli naglašati enega »pravega« Boga.

»Kako pa se zove tisti vaš Bog?« so vprašali neverni Arabci.

»Bog Oče, Sin in Sv. Duh«, se je glasil odgovor.

»Toda — to je vendar troje bogov, pa ne eden,« so ugovarjali Arabci.

»Ne, to je eden Bog v treh osebah. Vsi trije pa so zopet samo eden!«

No, in misionarji, ne samo, da niso bili zato sežgani, še pridobili so pristašev in vernikov, dasiravno so isti nezmisljeni učili kakor nesrečni učenjak...

Učen spor.

V gostilni se rešujejo včasih vprašanja kakor na kakem vseučilišču.

»Kaj, da se bolhe ne izležejo iz nesnage? Le poskusite to! Dajte v zaboj nekaj žaganja in poskropite z neko vodo in videli boste, koliko bolh se zaredi tekom par dni. Vse bo mrgolelo.«

»To vendar ni mogoče« — rečem jaz — »potlej pa se morajo nahajati v žaganju jajčka. Iz nič ne more biti nič! Ze grški modrijan Aristoteles je pred Kristovim rojstvom učil, da omne vivum ex ovo, to je: vsako bitje se rodi iz jajca.«

»Da ne? Postavimo! Jaz vam takoj dokažem, da je to možno. Liter vina — velja?« »Velja«, sem rekel brez premišljevanja, dobro vedoč, da imam prav.

»No, in devica Marija? Ni li spočela brez moža? He?« Izgubil sem — seveda, če imamo neke šš...!

vođila, in sicer v obsegu 2000 besed. V tem navodilu je vse polno nasprotstev, pa sodijo parlamentarni krogi, da bo to navodilo porabil Barthou za akcijo proti Poincareju. Poročila pariških časopisov dokazujejo, da so pričeli v Parizu z intrigami proti francoski delegaciji v Genovi, ker sumijo, da je premalo odločna. Baje bi Poincare takoj odpotoval v Genovo, toda je zadržan zaradi odsotnosti predsednika republike. Krmilo francoske republike vodijo sedaj možje, ki prav gotovo ne plovejo s tokom časa, ker bi bili sicer previdnejši v svojih političnih sklepih. Iz interpelacije poslanca Messiera je razvidno, da so francoski državniki prežeti nacionalnega in z njim v zvezi imperialističnega šovinizma.

+ **Preprečen atentat na sovjetske delegate.** V Genovi so aretirali pet Rusov, ki so osumljeni, da so nameravali izvršiti atentat na sovjetske delegacije. Poizkusili so za ta svoj načrt pridobiti šoferja, ki vodi Čičerinov avtomobil, kar pa se jim je ponesrečilo. Vodja te zarote je Savinkov, ki se mu je posrečilo vrniti se v Genovo vključno temu, da so ga pred prihodom sovjetske delegacije izgnali z njegovimi tovariši vred. Pri zarotnikih so našli natančen načrt hotela »Imperial«, kjer stanuje ruska delegacija.

+ **Zaključek genovske konference v torek 2. maja.** Lloyd George je sporočil de Facti, da mora koncem tega tedna zadustiti Genovo, ker mora biti navzoč pri obisku angleške kraljeve dvojice v Belgiji. Po daljši debati sta se delegata sporazumela, da se konča genovska konferenca v torek 2. maja, in sicer s svečanim aktom. Baje bo prisostvoval ceremonijam sam Poincare in še celo Ljennin, ki je že odpotoval iz Moskve. Iz Genove poročajo obenem, da so se vse države, zastopane na konferenci sporazumele, da bo vsak napad katerekoli države na ozemlje druge države naletel na odpor vsega sveta.

+ **Velikanski dvoboj med delodajalci in delavci na Angleškem.** V Dublinu so se razbila pogajanja med delodajalci in med delavci bombažne industrije. Kapitalistični mogotci so ustavili obratovanje v vseh svojih tovarnah, delavci pa so proglasili splošno stavko v 24 grofijah zapadne Irske. Delavstvo na Angleškem kakor tudi v Ameriki ni še nikdar vodilo tako orjaških borb kakor jih vodi ravno v zadnjem času. So to borbe na življenju in smrt, ki bodo brezdvomno naklonile zmago stavkojočim delavcem. To pa bo mogoče samo zaradi tega, ker so dobro organizirani in solidarni.

Dnevne vesti.

Hrastnik. V petek, 28. t. m. ob 3. popoldne se bo vršila diskusija za rudarje in ob 5. popoldne za kemične delavce.

Popravek iz uredništva. V odgovoru Ivo Meznariča stanovanjskemu uradu v »Napreju« z dne 25. t. m. se je vrnila ne ljuba pomota. Namesto »pač pa so se obrnili na policijo, naj poizve, kako sodi o meni delavsko društvo, kjer sem uslužben«, se mora pravilno glasiti: »pač pa so se obrnili na policijo, da poroča, kakšne cilje da zasleduje delavsko društvo, kjer sem uslužben.«

Slaba vest jih vznemirja. V Zagrebu je bil pretekli teden aretiran bančni uradnik Ivan Markaš, ker je po Zagrebu razpečaval razglednice s podobo obešenega atentatorja Alije Alijagića, opremljene z napisom »Narodni mučenik«. V Markaševem stanovanju je našla policija več tisoč takih razglednic.

Ljubljana.

Zapuščina ameriških rojakov. Pozivljajo se vsi oni, ki imajo pravico do zapuščine ali premije zavarovanja svojih rojakov v Ameriki, da vpošljejo mestnemu magistratu pismene prijave s sledečimi podatki: Ime in poklic osebe, ki je umrla; 2. kraj in datum smrti; 3. vzrok smrti (bolezen, nezgoda); 4. sorodstveno razmerje s prosilcem; 5. ime in naslov prosilca; 6. približni znesek zapuščine. — Podrobnejše je razvidno iz obliaye, ki je nabita na mestni deski.

Vabilo k pristopu v pevski naraščaj. Pevsko društvo »Slavec« prične v društvenem krogu zopet s pevskim naraščajem, do katerega imajo pristop mladeniči in mladenke vseh poklicev, ki imajo veselje do izobrazbe v zborovem petju in se zavežejo obiskovati pouk v pevski teoriji in pevskih vajah naraščaja. Pouk v pevski teoriji in zborovem petju je brezplačen in ne plačuje naraščaj pri vstopu nikakih prispevkov. — Vpisovanje se prične v torek, dne 25. aprila 1922 v »Slavčevih« društvenih prostorih v »Narodnem domu«, I. nadstropje levo in to vsaki dan, izvzemši nedelje, od pol 20. do 21. zvečer. Termin vpisovanja je do 2. maja t. l. — Odbor.

Popis psov. Lastniki psov se pozivljajo, da prijavijo do 1. maja t. l. svoje pse v mestnem popisovalnem uradu v svrhu popolnitve pasjega katastra z ozirom na pleme (pasmo), barvo, spol, starost ter uporabo (pes čuvaj, lovski, policijski, luksurni pes itd.). Obenem je prinesiti s seboj tudi potrdilo o plačani pasji pristojbini.

Udruženje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi svoje člane k ciklu predavanj g. univ. profesorja ing. dr. Milana Vidmarja o »Gospodarskih problemih iz elektrotehnike«. Prvo predavanje se vrši v petek, dne 28. aprila t. l. ob 20. v vseučiliški dvorani deželnega dvorca. Pristop dovoljen tudi po članih upeljanim gostom.

Vič pri Ljubljani. V soboto, 22. t. m. je priredil na Viču ljubljanskih visokošolcev dramatični odsek počitniške zveze dve igri, ki sta uspeli nepričakovano dobro. Ljubljanski visokošolci so pri »Volkašinu« kakor tudi pri »dr. Hribarju« dokazali, da so se uživali v posamezne vloge, s čimer je pa tudi že rečeno, da so jih mogli posrečeno ustvariti. Na vsak način je razveselivo, da so se našle med visokošolci, katerih pretežna večina trati svoje zmožnosti v brezdelju, izjeme, ki se trudijo širiti med ljudstvom prosveto s tem, da prirejajo uprizoritve no podeželskih odrih.

Celje.

Slovenska republikanska stranka. Glavno glasilo srbske zemljoradniške stranke »Selo« z dne 23. t. m. je priobčilo sledečo izjavo: »Povodom resolucije zemljoradniške stranke za Slovenijo, ki je bila sklenjena na shodi v Celju dne 19. marca 1922 in objavljena v listu »Naša vas«, št. 19. od 23. marca, je sklenil Glavni odbor »Saveza zemljoradnikov na svoji 12. redni seji dne 30. marca, da javno izreče, da je v Celju sklenjena resolucija v nasprotju s programom in s statuti Saveza zemljoradnikov, ki je zaradi tega tudi ne sprejme. Obenem izjavlja glavni izvršilni odbor Saveza zemljoradnikov, da je celjska resolucija sklenjena brez znanja in odobrenja glavnega izvršilnega odbora, vsled česar ne more prevzeti nikake odgovornosti za sklenjeno resolucijo in njene posledice.« — Iz Celja smo dobili do-

pis, da se je vršil v Pristavi na štajersko-hrvaški meji kmečki shod, ki se ga je udeležilo okoli 1000 ljudi. Glavni govornik je bil seveda dr. Novačan, ki je obrazložil svoj program. Sprejeta je bila resolucija, da se prekine vsaka zveza tudi s srbsko zemljoradniško stranko in da se ustanovi »slovenska republikanska stranka«. Za načelnika so takoj izvolili dr. Novačana, ki bo sedaj svoj zakotni listič »Naša vas« prekrstil v »Slovensko republiko«. Če bo pamet dr. Novačana še vbo- doče približno tako delovala kakor dose- dai, potem bo uvidel v najkrajšem času svoje brezplodno početje in se bo ustavil pri socializmu, ki ima v svojem progra- mu republikanstvo n še marsikaj dobre- ga, o čemer se dr. Novačanu zaenkrat go- tovo še ne sanja. V udeleževanju svojega programa ni nobena stranka pri nas v Sloveniji tako dosledna in energična ka- kor ravno socialistična.

Maribor.

Zrtev alkohola. Prejeli smo sledeči dopis: Na Jurjevo nedeljo dne 23. aprila se je odigral ob priliki »žegnanja« v Ho- čah zločin, ki ga je povzročil alkohol. Ko sta sedela v gostilni popolnoma pijana kmečka fanta Lešnik in Ogrizek, je v pre- piru vrgel drugi prvemu kozarec v obraz. Ves divji je skočil Lešnik v nasprotnika in mu zadal z nožem tak sunek, da se je Ogrizek zgrudil in čez malo časa izdih- nil. Ta dogodek ni edini slučaj in posled- dica starih navad, da mora biti ob priliki »žegnanja« vsak fant pijanec, razgrajač in pretepač, če ne, ni »fant od fare«. Mi pa vemo, da teh običajev ne bomo odpravili s sladkimi, niti z ostrimi besedami in pri- digami, marveč je treba stvar odpraviti v korenini, in sicer, da se »žegnanja« od- pravijo. Vsak pošten in občnemu blagru dobro hoteč človek bo to odobral in priznal, da niso ta »žegnanja« nič drugega kot gola fraza za stare ljudi, za mlade pa le primerna prilika dati duška raznim svojim strastem.

Predstave češkega cirkusa Renlow vzbujajo v Ljubljani upravičeno zama- nje. Posebno ugajajo izborni dresirani konji, ki proizvajajo naravnost neverjet- ne »umetnine«. Človeku nehoče prihajajo misli, ali živali res nimajo pameti? Pa tudi druge točke programa, zlasti akro- batske produkcije so vredne, da si jih človek ogleda. Cirkus ostane v Ljubljani menda le še do konca tedna.

Gospodarstvo.

= **Valuta.** (Zagreb, 24. aprila.) Ame- riški dolar 52.50 Din, čehoslovaška krona 1.27 Din, napoleonor 225 Din, 100 nem- ških mark 22.50 Din, italijanska lira 2.90 Din.

= **Denarni trg.** Že včeraj smo poro- čali, da se je naša valuta dvignila, kar pa je le hipni pojav. Smelo lahko trdimo, da se to nastalo denarno stanje ne bo vzdr- žalo trajno, ker je uprizorjeno umetno s tem, da je naša država naiela od Ameri- kancev posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev. Skušnjo že imamo, da se umetno napravljen in samo na oblake privezan gospodarski položaj ne obnese in da pade nato še v slabjši položaj, kot je bil prej.

= **Žitni trg.** (Zagreb, 23. aprila.) Ki- logram pšenice 4.15—4.25 Din, kg koruze 3—3.25 Din, kg rži 3.42—3.52 Din, kg ječmena 3—3.12 Din, kg ovsa 3—3.08 Din, kg moke (štev. 0) 6.12—6.25 Din.

Repertoar slovenskega nar. gledališča.

Drama:

Sreda, 26. aprila »Otok in Struga«. Proslava 70letnice dr. Ivana Tavčarja. Slavnostna predstava. Izven.

Četrtek, 27. aprila »Hamlet« Izven.

Opera:

Torek, 25. aprila »Hoffmannove pripovedke«. Gostovanje gospe Vesel-Pola iz Zagreba. D.

Sreda, 26. aprila »Luiza«. C.

Četrtek, 27. aprila »Bajaja«. D.

Iz gledališke pisarne. (Proslava sedemdesetletnice dr. Ivana Tavčarja.) Narodno gledališče v Ljubljani proslavi 70letnico slovenskega pisatelja dr. Ivana Tavčarja v sredo, dne 25. aprila v dramskem gledališču. Uprizori se slavljenčeva novela »Otok in struga«, katero je drammatiziral pokojni Ignacij Borštnik. V glavnih vlogah nastopijo gospe Juvanova, Šarčeva, Medvedova, Wintrova in gospodje Peček, Kralj, Plut in drugi. Režijo vodi g. Osip Šest, ki je razdelil uprizoritev v osemnajst slik. Izpremembe se vrše na odprtem odru. Odmor je le po tretjem dejanju. Cene običajne.

XXIII. Umetnostna razstava. V nedeljo, 23. t. m. so otvorili slovenski slikarji svojo razstavo, ki vzbuja splošno pozornost. Razstavila sta kolektivno brata Vidmarja, ki presenečata s svojimi izrednimi deli, s katerimi sta zavzela važno mesto v slovenski mladi umodabljajoči umetnosti. Razstavili so še M. Mušič, kipar Kos in slikar F. Zupan. Razstava je odprta vsak dan od 10. dopoldne do 5. popoldne.

Grško prisilno posojilo. Grška, ki je radi ponesrečene vojne v Mali Aziji zabredla v velike finančne težave, je uvedla zelo perversno zamišljeno, še bolj pa primitivno državno posojilo. Posojilo se namreč nakaže s tem, da se morajo prerezati vsi bankovci na dve polovici, katerih ena ostane lastniku, druga pa državi. Za drugo polovico bo izdala država obveznice, za katere se bodo plačevale šest in pol odstotne obresti in ki bodo vračljive v 20 letih. Radi grškega posojila je prizadetih tudi nekaj naših državljanov, ki so nalagali rajše svoj denar v grških drahmah kot pa v dinarjih. — Poprej na smrt bolna finančna blagajna, se sedaj prav dobro počuti.

JAVNOSTI V POJASNILO.

Z ozirom na »Slovenčev« članek z dne 31. marca 1922, št. 73., pod naslovom »Zadeva Adamič — Casagrande« in objavljen brez podpisa dr. Ant. Breclja tudi v drugih listih, sem prosil potom »Slov. Naroda«, »Eдинosti« in »Piccola« tovariše, ki so bili navzoči pri transportu tržaškega oddelka $\frac{1}{2}$ (Lastträgerabteilung $\frac{1}{2}$) v avgustu 1914. l. iz Trsta v Přemysl in ki vedo o dogodku, ki sem ga opisal na svojem predavanju v »Soči«, naj mi s svojim pričevanjem pripomorejo dokazati resničnost mojih trditev.

Takoj se mi je odzvalo 18 prič. Opiraje se nanje, zavračam prav vse, kar je citiral g. dr. Anton Breclj v prid svojega svaka Casagrande, kar mu je pripovedoval ta o svoji »rahločutnosti«, očetovski skrbi in dobrotah ali uslugah, ki jih je storil komurkoli iz tržaškega oddelka, o

oboroženem uporu, o zasluženih kazni, o tržaški sodrgi itd. Skratka: ostajam v polnem obsegu pri svojih trditvah, izrečenih na predavanju »Soče«.

Zahvaljujem se vsem, ki so se odzvali in so pripravljeni pričati resnici na ljubo, za prijateljsko pomoč in trdno vero v mojo resnicoljubnost. Zlasti pa me veseli, da se je toliko mojih sotrpinov zdravih in energičnih vrnilo v domovino, posebno še iz oddelka, ki je pod krutim poveljstvom svojega komandanta preстал nezaslišane krivice in nepozabljeno trpljenje. On pa se je šodil sam. Spričo smrti človeka, ki je ž njo izkupil vse storjeno zlo, ne morem in nočem ponavljati tega, kar je bilo že enkrat povedano. Ker pa sem dolžan braniti svojo čast in ne pustim omadeževati oddelka, v katerem sem svoj čas služil, sem pripravljen pred sodiščem s tovariši, ki so se mi prijavili, na zahtevo doprinesiti dokaz, da je resnica vse to, kar sem govoril. **Emil Adamič.**

UTRINEK.

Karel Habsburški je umrl. Izgube ni nobene. Vkljub temu pa so prinesli buržoazni časopisi debele naslove o njegovi smrti. Pozabili tudi niso omeniti Karlovih zadnjih besed: »O Bog, darujem se Ti za svoje ljudstvo.« Ljudstvo, ki je bilo nekoč »njegovo« je darovalo milijone svojih najboljših sinov, toda buržoazni časopisi niso omenjali njihovih zadnjih besed in ravnotako niso prinesli debelih naslovov o njihovi smrti.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Mira De Paulis

roj. Bergant

Josip De Paulis

poročena.

Ljubljana - Sv. Dub, 23. IV. 1922.

Kupim srednjeveliko posestvo v Mariboru ali v bližini, pravno za gostilniško ali kako drugo obrt, za lesno ali kako drugo trgovino. Ponudbe naj se pošljejo Ant. Jeršič, Mislinje.

Prodam takoj 5000 kg lepega sena.

Cena po dogovoru.

Jos. Košir,
Golzd pri Trziču.

Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi »NAPREJ«.

Več

tesarjev in tesarskih
predelavcev

sprejme takoj

Ivan Zakotnik,
mestni tesarski mojster,
parna žaga, Ljubljana, Dunajska
cesta 46.

Sprejmejo se s 1. majem
strežnik,
hlapec,
kuharica,
in dekla.

Ponudbe na

upraviteljstvo zdravilišča
Golnik p. Trziču.

Opr. III. 9722/22.

Dražbeni oklic.

Dne 20. maja 1922 ob 13. uri se proda potom javne dražbe troje barak invalidskega doma v Dolenjskih Toplicah, in sicer: dva stanovanjska objekta, 32'50 m dolga in 11'20 m široka, in gospodarski objekt, 25'30 m dolg in 6'40 m širok.

Barake so zgrajene na zidani podstavi na tujem svetu. Stene so iz lesenega predaljšja, le-to pa izzidano z opeko. Za strešni krov je uporabljen eternit. V vse tri objekte sta napeljena vodovod in električna razsvetljava.

Stavbno stanje vseh treh objektov je dobro. Stavbna izvršitev je solidna.

Izključna cena je 70.000 dinarjev.

Udeleženci morajo pred začetkom dražbe položiti varščino 7000 dinarjev.

Potrebna pojasnila dobe zainteresenti po 11. uri gori omenjenega dne pri dražbeni komisiji na licu mesta (v barakah).

Oddelek za socialno politiko

pokrajinske uprave v Ljubljani, invalidski odsek.

Vabilo

na

III. redni občni zbor
Nakupovalne zadruga r. z. z o. z.

v Ljubljani,

ki se vrši

dne 30. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v uradnih prostorih na Balkanu, Dunajska cesta št. 33.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev letnega računa in bilance.
3. Poročilo nadzorstva in podelitev absolutorija načelstvu.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1922.

Filip Uratnik, predsednik.